

Cadw plant a phobl ifanc yn ddiogel

Eich canllaw am Hawliau plant a phobl ifanc

Mae'r ddogfen yma wedi cael ei hysgrifennu gan Gofal Cymdeithasol Cymru. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o 'Beth ydy diogelu da: Dim penderfyniad amdanaf fi hebof fi'.

Cyflwyniad

Dyma daflen am Hawliau plant a phobl ifanc.

Hawliau ydy'r pethau rydych chi'n cael eu gwneud. Mae hawliau yn dweud wrthyn ni sut y dylen ni gael ein trin. Er enghraifft mae gennych chi yr hawl i gael eich trin gyda pharch.

Mae gan bobl eraill hawliau hefyd. Er enghraifft, rhaid i chi drin pobl eraill gyda pharch.

Rydyn ni eisiau i bawb yng Nghymru wybod am Hawliau plant a phobl ifanc i'w **diogelu** nhw.

Rydyn ni eisiau i gyrff wneud cynlluniau a pholisïau **diogelu**.

Mae diogelu yn meddwl cadw pobl yn ddiogel rhag:

- **camdriniaeth**
- niwed.

Camdriniaeth ydy pan mae rhywun yn eich anafu neu yn eich trin yn ddrwg.

Er enghraifft:

Anafu rhywun yn gorfforol

Siarad gyda rhywun mewn ffordd greulon

Anafu rhywun yn rhywiol

Cymryd arian rhywun.

Rydyn ni eisiau gwneud gwahaniaeth positif i ofal a chymorth yng Nghymru i blant a phobl ifanc.

Mae'r ddogfen yma i bobl sydd yn defnyddio gwasanaewthau gofal a chymorth.

Mae'r daflen yma wedi cael ei gwneud yn hawdd ei deall gan **Hawdd ei Ddeall Cymru** gan ddefnyddio **Photosymbols**. I ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl am y fersiwn hawdd ei ddeall yma, [cliciwch yma](#).

Fy Hawliau fel plentyn neu berson ifanc

Mae gen i yr Hawl i:

- Cael fy nhrin yn deg.

- Gwybod bod yr oedolion sydd yn gofalu amdanaf bob amser yn ceisio gwneud beth sydd orau imi.

- Byw i dyfu i fyny a byw bywyd llawn.

- Byw bywyd llawn ac annibynnol os oes gen i anghenion ychwanegol i gael y gofal a'r cymorth rydw i ei angen.

- Bwyd a diod da.

- Gweld meddyg neu nyrs os ydw i'n sâl neu wedi anafu.

- Mynd i'r ysgol i ddysgu ac ar gyfer fy **llesiant**.

Mae **llesiant** yn golygu gallu tyfu i fyny yn hapus ac yn llwyddiannus, a derbyn gofal.

- Cael fy annog i fod y gorau rydw i'n gallu bod.

- Ymlacio a chwarae.

- Cael fy nghadw'n ddiogel rhag cael fy anafu neu gael fy nhrin yn ddrwg gan bobl eraill.

- Cael fy nghadw'n ddiogel rhag **camdriniaeth** rhywiol.

- Cael fy nghadw'n ddiogel rhag pethau sydd yn gallu fy niweidio.

- Byw mewn cartref sydd yn fy helpu i fod yn hapus, iach a chyfforddus.

- Cael help i ddeall beth mae 'cadw'n ddiogel' yn ei feddwl.

- Dweud beth rydw i'n feddwl ac yn ei deimlo, os oes rhywun yn poeni fy mod mewn perygl.

- Dweud wrth rhywun neu cael cefnogaeth i siarad gyda rhywun os ydw i'n poeni am rhywbeth.

- Cael help a chefnogaeth i siarad am **gamdriniaeth**, niwed neu **esgeulustod**.

Esgeulustod ydy pan nad ydy rhywun yn edrych ar eich ôl yn iawn.

- Cael help os ydw i wedi cael fy **ngham-drin**.

- Bod yn rhan o unrhyw benderyfniadau amdanaf i a fy mywyd.

- Bod rhywun yn gwrando arnaf i ac yn fy nghymryd o ddifrif.

- Cael yr wybodaeth rydw i ei angen mewn ffordd rydw i yn gallu ei ddeall.

- Gwybod am bethau sydd yn digwydd yn fy mywyd.

- Gwybod pa benderfyniadau sydd yn cael eu gwneud er lles imi. A bod hyn yn cael ei esbonio imi.

- Cael pobl sydd yn gallu siarad Cymraeg gyda mi os ydw i eisiau.

- Cael pobl sydd yn gallu siarad gyda mi yn yr iaith o fy newis i.

Fy Hawliau fel gofalwr di-dâl a rhiant

Dyma hawliau gofalwyr di-dâl a rhieni. Os ydych chi dan 18 oed mae'r holl Hawliau'r plentyn sydd wedi cael eu hysgrifennu uchod yn berthnasol i chi hefyd.

Mae gen i'r Hawl i:

- Cael gwybodaeth dda mewn ffordd rydw i'n gallu ei ddeall.

- Gwybod sut a lle i gael help a chefnogaeth os ydw i ei angen.

- Gwybod beth i'w wneud os ydw i yn poeni am fy mhientyn neu am y person rydw i'n gofalu amdany'n nhw.

- Gwybod sut i adrodd am **gamdriniaeth**, niwed neu **esgeulustod**.

- Deall nad ydw i bob amser efallai yn gwybod popeth sydd yn gallu achosi niwed i fy mhlentyn neu i'r person rydw i'n gofalu amdany'n nhw.

- Gwybod pan mae pobl yn gwneud penderfyniadau am fy mhlentyn neu'r person rydw i'n gofalu amdany'n nhw, maen nhw i'w cadw nhw'n ddiogel.

- Mae gen i yr hawl i herio penderfyniadau sydd yn cael eu gwneud am fy mhlentyn neu am y person rydw i'n gofalu amdany'n nhw nad ydw i'n cytuno gyda nhw.